

TUNTOSARVI

Selkolehti • joulukuu 12/1990

**Suomen Kuurosokeat ry.
toivottaa kaikille jäsenilleen**

**Rauhallista Joulua
ja**

**Hyvää ja Onnellista Vuotta
1991**

Pekka Juusola, Oulu

Seija Troyano, Varkaus

Lasse Hannula, Eura

Suomen Kuurosokeat ry. Uusi hallitus

Joensuussa pidettiin Suomen Kuurosokeat ry:n ensimmäinen syyskokous. Sen mielenkiintoisimpia asioita oli hallituksen ja puheenjohtajan valinta. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Pirkko Virtanen.

Hallitukseen valittiin kuusi Suomen Kuurosokeat ry:n jäsentä. Nimen vieressä on myös henkilön saama äänimäärä. Eniten ääniä vaalissa sai Pekka Juusola.

Pekka Juusola	46
Seija Troyano	43
Lasse Hannula	38
Marja-Leena Avila	34
Raimo Korpela	32
Sari Isaksson	32

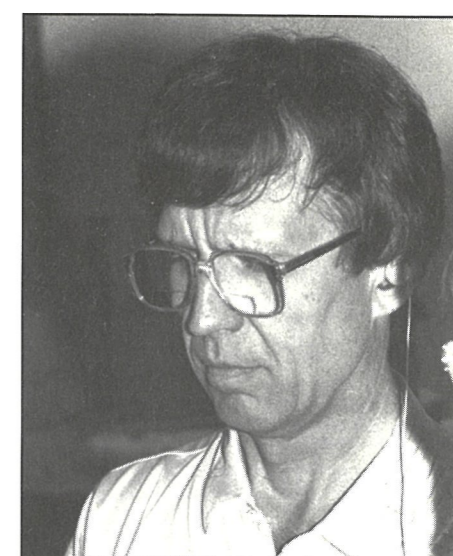
Tuntosarven toimitus onnittelee kaikkia hallituksen jäseniä ja toivoo hyvää työkautta.

Marja-Leena Avila,
Tampere

Sari Isaksson,
Helsinki

Raimo Korpela,
Helsinki

Pirkko jatkaa puheen- johtajana

— Kiitos luottamuksesta, ystävät. Tämä on ollut jännittävä, mielenkiintoinen kokous. Suh-taudun todella vakavasti tähän työhöni, sanoi Pirkko heti valin-tansa jälkeen.

— Olen vastuussa siitä, millainen kuva kuurosokeista tulee muille ihmisille. Koska olen itse kuurosokea, toivon, että se kuva olisi myönteinen. Olen ihmisenä kiin-nostunut meidän toiminnastamme ja haluan tukea tätä toimintaa, Pirkko sanoi.

— Puheenjohtajana oppii paljon. Myös virheistä oppii. Tässä teh-tävässä ei aina ole helppoa olla. Pirkko totesi myös, että puheen-johtajalla on paljon yhteistyötä yh-distyksen työntekijöiden kanssa. — Myös työntekijän mielipide on otettava huomioon, hän totesi. Hänen mielestään ammatti-ihmi-siin pitää luottaa. Johtokunta ei voi tehdä kaikkia asioita.

— Kyse on koko maan yhdistyk-sestä. Hallituksen toiminta näkyy ulos. Sen kuvan pitää olla luotet-tava. Muiden on uskottava, että me olemme vakavalla asialla. Myös viittomakieliset vähemmis-töt on otettava huomioon, Pirkko jatkoi.

— Tällä paikalla tuulee usein. On totuttava siihen että kaikki eivät pidä puheenjohtajasta. Toivon, et-tä voin työskennellä teidän kaik-kien kanssa, Pirkko sanoi lo-puksi. ■

TUNTOSARVI

Joulukuu N:o 12/1990
16. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä ääni- ja videokasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 674
Tekstipuhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Painotalo Miktor
Mekaanikonkatu 19, 00880 Helsinki

Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Uusi hallitus	2
Pirkko jatkaa puheenjohtajana	3
Kiitos luottamuksesta	4
Kansanedustaja Eeva Turunen	6
Dagi tahtoo nähdä maailmaa	7
Lähis-toimintaa	9
Pikkujoulu Joensuussa	10
Joulu — perinteiden juhla ..	12
Joulurunomme	13
Joulun jännittävä vieras	14
Kinkku — joulupöydän herkku	15
Jouluristikko	17
Pieni tulitikkutyttö	18
Joulunaurut	19

Seuraava lehti ilmestyy 16.1.1991

PÄÄKIRJOITUS

Pirkko Virtanen: **Kiitos luottamuksesta**

Syyskokous on takanapäin; historiaan siirtynyt ensimmäinen syyskokous. Mielessä pyörivät edelleen kokouksen tapahtumat ja tunnelmat. Jäsenet ovat käyttäneet monenlaisia puheenvuoroja. Kiitos niistä.

Olemme saaneet uusia ideoita työmme kehittämiseen. Olemme saaneet vahvistuksen niille ajatuksille, joita mielessä on ollut kuurosokeiden tarpeista. Tästä on hyvä jatkaa.

Puheenjohtajana koen suurta vastuuta ja nöyryyttä minulle uskottusta luottamuksesta. Vapaaehtoistyötä tekevät vammaisjärjestöt ovat Suomessa tarpeellisia. Ne luovat vammaistyölle suunnan ja sisällön. Julkinen valta toteuttaa lakiin saadut parannukset, mutta se ei riitä. Yksityiset ihmiset tuovat esille asioita, joissa on korjaamisen paikka. Luottamustehtävä yhdistyksessä on vapaaehtoistyötä.

Mielipiteitä ja näkemyksiä on yhtä paljon, kuin esittäjiäkin. Kukaan ei voi yksin määrätä eikä päättää. Puheenjohtajan työ on löytää yhteinen päätös, johon useimmat voisivat yhtyä. Hallituksen jäseniltä ja työntekijöiltä kysytään halua yhteistyöhön.

Yhdistyksen menestys riippuu siitä, miten hyvin se saa asiansa esille. Yhdistyksen työn on oltava näkyvää ja luotettavaa. Työn on saavutettava ihmisten arvostus ja hyväksyminen. Yhdistyksellä on oltava myönteinen ja kehittyvä kuva. Tähän työhön järjestö on asettanut hallituksen ja palkannut avukseen joukon ammatti-ihmisiä. Toivon jäsenistön omalta osaltaan tukevan työtämme.

Tällä kertaa kuurona syntyneillä viittomakielisten ryhmällä ei ole edustajaa hallituksessa. Mielestäni olisi yhdistyksen etu, jos sen hallituksessa on erilaisia kieli- ja kulttuurivähemmistöjä edustava henkilö. Asian korjaaminen tulevaisuudessa on jokaisen ryhmän omassa tahdossa. Ryhmien on löydettävä oma yhteinen ehdokas. Siihen saakka nykyinen hallitus on vastuussa myös muiden ryhmien asioiden ajamisesta.

Kuulonäkövammaisten lasten vanhemmat ovat saaneet paikan hallituksessa. Olen siitä iloinen. Vastuunkantajien joukko laajenee. —

Hallitus toivottaa kaikille valoisaa joulumieltä ja yhteistyöhaluista Uutta Vuotta 1991. ■

Pirkko Virtanen

Kansanedustaja Eeva Turunen kuurosokeiden syyskokouksessa

Eeva Turunen on joensuulainen kansanedustaja ja Joensuun kaupunginvaltuuston jäsen. Hän on mukana päättämässä monista tärkeistä asioista. Sen vuoksi oli hieno asia, että Eeva tuli vieraaksi kuurosokeiden syyskokoukseen. Uskomme, että hän hoitaa hyvin kuurosokeiden ja muiden vammaisten asioita.

— Vammaisjärjestöt ovat huolissaan siitä, että RAY:n rahoja käytetään Työterveyslaitoksen rakentamiseen. Kyse on vain yhden vuoden poikkeuslaista, Turunen lohdutti. Voimme uskoa siihen, että Suomen kansa tahtoo pelata erilaisia pelejä ja sitä kautta RAY:n voittosumma kasvaa. Silloin ei minkään järjestön tarvitse kärsiä, hän sanoi.

Asuntoasioissa vammaiset etusijalle

Eeva Turunen oli menossa kokoukseen, joka käsittelee asuminen asioita. — Yritämme pitää niiden puolta, joilla ei ole mahdollisuuksia hoitaa kaikkia asioitaan itse, hän sanoi.

— Tiedon saaminen on tärkeää erityisesti silloin, kun henkilöllä on kommunikaatiovaikeuksia. Vammaispalvelulaki antaa mahdollisuudet elämän laadun parantamiseen. Kuntien on kerrottava palveluistaan. Vammaisten pitää tietää mihin heillä on oikeus, Eeva Turunen sanoi.

Eeva Turunen toivotti hyvää kokousta. Hänen mielestään yhteiset tilaisuudet parantavat myös elämän laatua. Puheensa lopuksi hän lausui oman runonsa:

*”Särmämme hioutuvat toistemme särmiin. Tuleeko meistä parempia ihmisiä? Ainakin me tulemme hie-
man sileämmiksi, mahdumme lähemmäs toisiamme.”*

Puheen jälkeen keskustelin vielä kansanedustaja Eeva Turusen kanssa.

— Ihmisen pitää itse ottaa selvää omista oikeuksistaan. Kuurosokeat ovat sellainen ryhmä, joka Eeva Turusen mielestä tarvitsee lisää yhteyshenkilöitä. Tarvitaan ”silmä- ja korvatulkkeja”, jotka auttavat kuurosokeita ja hoitavat kuurosokeiden asioita kuntiin päin.

Näiden ei välttämättä tarvitse olla palkattuja henkilöitä. Kunnat voivat yhdessä myös palkata näitä henkilöitä. Uuden lain mukaan on mahdollisuus hoitaa vammaisten asioita yli kuntarajojen.

— Uusi vammaispalvelulaki on ”keskiarvolaki”. Lain tekijät eivät tunne eri vammaisryhmien erityistarpeita. Niistä pitää järjestöjen kertoa. Kansanedustajana toivon, että myös kuurosokeiden oma järjestö tiedottaa kuurosokeiden erityistarpeista, hän sanoi. ■ -LT

Dagi tahtoo nähdä maailmaa

— Odotan aikaa, jolloin saan matkustella ja katsella maailmaa. Näin sanoo toimistomme tarmokas Dagi, toimistosihteeriksi Dagny Ahvenainen. Dagi on lempinimi — se sopii muuten pienelle pippuriselle Dagille oikein hyvin.

— Minulla alkaa viimeinen työvuosi. Sen jälkeen jään eläkkeelle, takanani 19 vuotta järjestötyösä. Sitten on aikaa harrastuksille ja matkustamiselle. Olemme mieheni kanssa matkustelleet aikaisemminkin, mutta vain silloin kun minulla on ollut loma, Dagi kertoo.

— Aion myös enemmän olla mukana yhdistystoiminnassa. Sotilaskoti on niistä yksi tärkeä, hän sanoo. Miksi juuri sotilaskoti? — Siksi kai että olen sotilaan tytär, kasarmilla kasvanut, hän nauraa ja sanoo sitten vakavasti: Maanpuolustus ja isänmaan turvallisuus ovat asioita, joiden vuoksi kannattaa tehdä työtä.

— Kielten opiskelu on myös niitä asioita, joita voi harrastaa koko elämänsä. Perhekin on harrastus — ainakin se vie aikaa. Perhe on sellainen rakas pakko, jota jokaisen äidin on pakko harrastaa.

Järjestyksen ihminen

— Työssä pitää olla järjestystä. Pyrin siihen, että saan tehtyä jokaisen päivän työt valmiiksi asti. Inhoan roikkuvia asioita, tekemättömiä töitä, hän sanoo tarmokkaasti. Ja tarmoa Dagissa on. Hän on Suomen Kuurosokeat ry:n toimistos sihteeri. Hän on toiminnanjohtajan ja johtavan aluesihteerin sihteeri.

Sihteerin työ näkyy siinä, että esimerkiksi johtokunnan papereiden on oltava valmiina hyvissä ajoin. Erilaiset koulutustilaisuudet vaativat paljon työtä, jotta opiskelu, ruokailut ja asumiset ovat kunnossa.

Suuret vuosi- ja syyskokoukset teettävät eniten töitä. Dagi lähettää terveisiä kaikille kokouksiin tulijoille: täyttäkää lomakkeet huolellisesti.

— Joudun hoitamaan asioita suurten hotellien kanssa. Minun pitää tietää täsmällisesti, keitä on tulossa kokoukseen, kuka jää yöksi, kuka ruokailee ja kuka ei.

Kunnioitan rehellisyyttä

— Vihaan epärehellisyyttä ja kieroutta, Dagi sanoo. Järjestyksen ihminen tahtoo panna järjestykseen myös ihmissuhteet, läheisensä. — On hienoa elää ihmisten kanssa, joihin voi luottaa. Näin pitää olla yksityiselämässä ja työelämässä. Työpaikan hyvä henki heijastuu ulospäin ja se näkyy työpaikan sisällä. Kireät ihmissuhteet kuluttavat turhaan voimia, vievät energiaa.

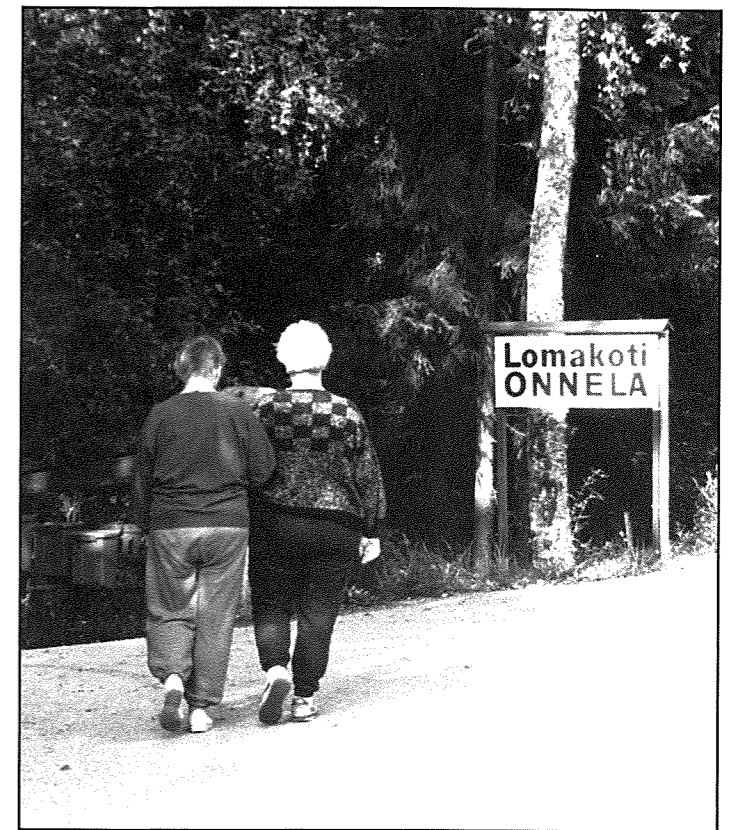
Dagi antaa eväitä myös työelämään tulevalle nuorelle. — Työssä pitää olla hyvä motivaatio. Se tarkoittaa että työtä pitää kunnioittaa ja siitä pitää tykätä. Nuorena kuvittelee, että on heti valmis ja osaa kaiken. Osaamiseen on pitkä matka: tarvitaan paljon työtä, harjoittelua, nöyryyttäkin, Dagi tuumii. ■ -LT

Seija Troyano: Lähis-toimintaa

Marraskuisena viikonloppuna kokoontui 10 kuurosokeaa eri puolilta Suomea tukihenkilökurssille Helsinkiin. Tarkoituksena oli etsiä muotoja ja pohjaa toiminnalle, missä kuurosokea voisi olla toisen kuurosokean tukena. Tällainen kurssi järjestettiin kuurosokeille nyt ensimmäinen kerran.

Marja Svensson on SPR:n kouluttaja. Hän kertoi meille Punaisen Ristin historiasta, toiminnasta ja ystäväpalvelusta. Tällä tavalla voisivat myös kuurosokeat toimia. Toiminnalla voisi olla myös nimi. Meidän toimintamme nimi olisi Lähis-toiminta. Lähis tarkoittaa samaa kuin lähimmäinen.

Miten kuurosokea voisi auttaa ja tukea toista kuurosokeaa? Tilanteita on monenlaisia. Toinen on oppinut jo elämään sovussa vamman kanssa. Toinen elää vielä kriisivaihetta, jolloin elämä on vaikeaa ja masentavaa. Silloin toinen ihminen voi auttaa ja rohkaita, kuunnella ja ymmärtää.

Toisen esimerkki kannustaa

Vapaaehtoinen lähis-toiminta on sitä, että haluaa auttaa toista.

Kun auttaa ja antaa iloa muille, saa itsekkin iloa. On tärkeää olla muiden ihmisten kanssa ja keskustella asioista avoimesti; myös vaikeista asioista. Kaikki ihmiset eivät tule toimeen keskenään. Syitä on monia. Ihmisistä itseltään riippuu, kenen kanssa kehittyy syvempi ystävyys.

Itselleni alkoi valoisampi aika seitsemän vuotta sitten. Silloin tapasin toisen kuurosokean, joka jaksoi kannustaa ja rohkaista minut ulos kipeästä ja masentavasta ympyrästäni. Nyt toivon, että minä ja muut lähikset voisimme auttaa ja tukea toisia. ■

Pikkujoulu Joensuussa

Tänä vuonna yhdistyksen pikkujouluun osallistui lähes sata kuurosokeaa. Kiinnostusta lisäsi syyskokous, joka oli nyt ensimmäisen kerran.

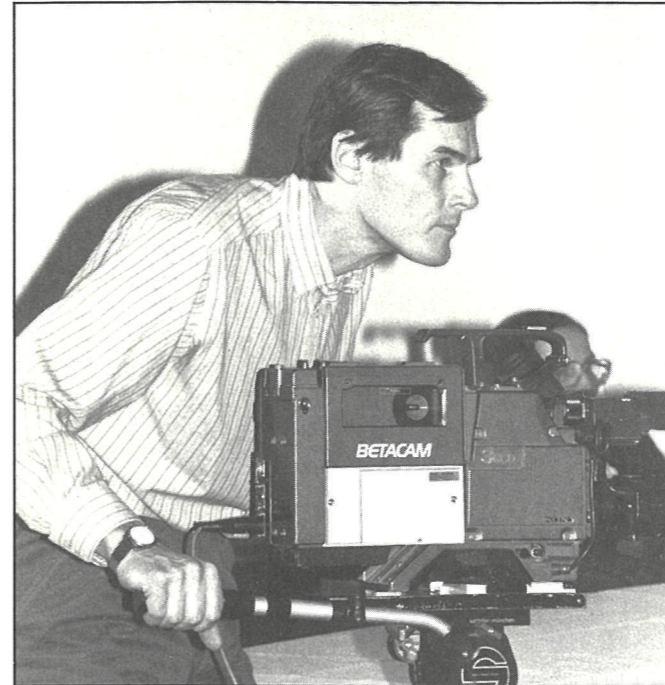
Syyskokous aloitettiin lauantaina. Rankan kokouspäivän jälkeen vaihdettiin ylle juhlaaateet, ja käytiin joulupöytään.

Hyvän ruuan jälkeen seurasi ohjelmaa. Esiintyjinä olivat keskustuomiston väki, Hilikka ja itse Joulupukki.

Pippuri-orkesterin tahdissa tanssittiin pikkutunneille asti.

Ystävät tapasivat toisensa! — Olavi Eira (vas.) ja Kalevi Kukanmäki ovat olleet monissa vuosikokouksissa mukana. Tänne on mukava tulla tapaamaan tuttuja, mutta myös yhdistyksen asiat kiinnostavat.

Yhdistyksen toimintaa esittelevä video on kuvausvaiheessa. Kuvaaja Kari Santala oli mukana Joensuussa. Hän kuvasi tapahtumia syyskokouksesta ja pikkujoulusta.

Syyskokouksen puheenjohtajana toiminut Jukka Ahola vei Aune Purjeen pikkujoulupalssiin.

Syyskokouksen yhteydessä palkittiin vuoden urheilijat. Vasemmalta Tuula Hartikainen, Ahti Myyrä ja Oiva Maksimainen. Pohjoismaiseen kuntokilpailuun osallistuneet saivat yhdistyksen T-paidan.

Seija Troyanon kommunikointitapa on huulioluku. Seija lisää hiukan punaa huuliin, että huulio näkyy selvemmin.

Kaija Salekari: Joulu — perinteiden juhla

Joulun viettoon liittyy hyvin paljon perinteitä — vanhoja tapoja. Monet näistä tavoista ovat tulleet meille Keski-Euroopasta ja muista Pohjoismaista.

Joulu on Jeesuksen syntymäjuhla, uskonnollinen juhla. Myös joulun viettoon liittyvät tavat ovat alunperin olleet uskontoon liittyviä. Myöhemmin on mukaan tullut hyvinkin maallisia tapoja.

Tuomas aloitti joulun

Vanhoina aikoina joulun vietto aloitettiin 21. päivänä joulukuuta, Tuomaan päivänä. Vanha sananlasku sanoo: ”Tule meille Tuomas kulta, tuo joulu tullessasi.” — Silloin piti kaiken olla valmista. Silloin julistettiin joulurauha.

Joulun valmisteluihin kuului aina perinpohjainen joulusiivous. Ennen vanhaan oli tapana levittää tuvan lattialle olkia. Niissä oli lasten mukava temmeltää (leikkiä). Monesti aikuisetkin innostuivat leikkimään pitkinä joulunpyhinä.

Joulukuusi

Tunnetuin joulukoristeemme on joulukuusi. Joulukuusi on tullut Suomeen 1800-luvun alussa. Joulukuusen koristeet ovat vaihdelleet kunkin maun ja varallisuuden mukaan. Varakkaammissa perheissä kuusen koristeina olivat piparkakut, karamellit, omenat, kiiltokuvat ja kynttilät.

Köyhissä perheissä kuuseen ripustettiin sanomalehdestä tehtyjä paperikoristeita. Myöhemmin kauppoihin on tullut paljon erilaisia kuusenkoristeita; värikkäitä palloja, kelloja, kulta- ja hopeanauhoja, tähtiä ja tonttuja.

Vanhoja koristeita käytettiin vuodesta toiseen. Minä muistan lapsuudesta joka jouluisen jännityksen, kun koristelaatikko avattiin ja tutut koristeet kaivettiin esille. Sil-

loin oli tapana, että kuuseen ripustettiin eri maiden lippuja. Me lapset piirsimme ja väritimme lippuja. Pujotimme niitä lankaan pitkeksi nauhoiksi.

Tämän päivän joulu

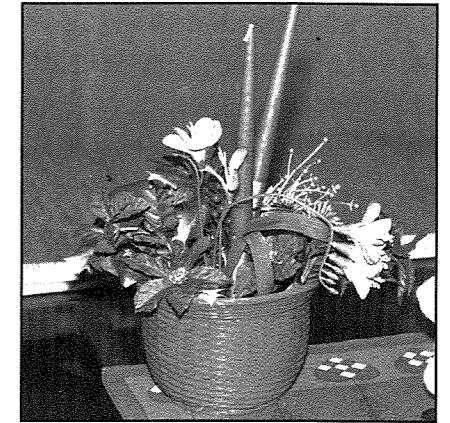
Nykyisin monet laittavat joulukuusen parvekkeelle tai ulos. Valaistu kuusi ulkona antaa mukavaa valoa tähän pimeään vuodenaikaan. Kynttilät ovat muuttuneet sähkökynttilöiksi. Mutta monet tekevät vieläkin kuusenkoristeet itse.

Kukat kuuluvat myös joulun. Lähettämme niitä ystävillemme joulutervehdykseksi. Monet kasvattavat itse joulukukkia; hyasintteja, tulppaaneita, ja kieloja. Minun työhuoneeni ikkunalla kukkii taas joulukaktus. Se on kukkinut jo monena jouluna aikaisemminkin.

Jouluseimi

Katolisissa maissa on tapana rakentaa jouluseimi. Tapa on levinnyt myös meille. Monissa kirkoissa on alttarin eteen pystytetty puinen seimi. Siinä on olkia, joilla Jeesus-lapsi nukkuu.

Seimen voi myös itse rakentaa. Joulun henkilöinä voi käyttää pieniä nukkeja. Seimen ympärille voi suunnitella maisemaa. Tai käyttää pieniä ruukkukasveja, oksia ja heiniä. ■

Joulurunomme

Joulusta kuurojen —
runon nyt tein
sen — ystävät — tässä nyt
eteenne vein.

Meille tuikkivat kynttilät,
niinkuin muille,
meille maistuvat herkut,
kuin herkkusuille!

Vaan; laulua Joulun
me kuulla ei.
Sen kauneimman sävelen
kuurous vei!

Silti — ystävät —
Joulusta riemuitkaa.
Mieli lämmin voi olla,
vaikka kylmä on maa!

Me jouluista monista
kiittäkäämme.
Kädet piirissä yhtehen
liittäkäämme.
Ja käykäämme mielin iloisin,
nyt joulun viettoon
— me kuurotkin.

Hilkka Nieminen

Joulun jännittävä vieras Joulupukki

Ensimmäiset joululahjat annettiin jo kaksi tuhatta vuotta sitten, kun kolme Itämaan tietäjää vei lahjoja Jeesus-lapselle. Vuosisatojen ajan on lahjoja annettu toinen toisilleen. Joulupukki — tuo salaperäinen jouluvieras — on paljon uudempi asia.

Monissa maissa on lahjat tuotu niin salaa, että lapset ovat löytäneet joululahjat aamulla sänkynsä vierestä. Amerikassa lapset uskovat, että Santa Claus eli ”Santa” asuu perheensä kanssa Pohjoisnavalla ja valmistaa lapsille joululahjat siellä. Jouluna Santa tulee porojen vetämässä reessä ja pudottaa lahjat talojen savupiipuista alas.

Myös Englannissa lapset uskovat savupiippukertomukseen. He ripustavat sukkansa takan peltiin tai sängyn päähän. Yöllä sukat täyttyvät lahjoista.

Jokaisella uskontokunnalla oli oma lahjojen tuojansa. Jossakin päin maailmaa uskottiin, että lahjat tuo Pyhä Nikolaos, katolinen piispa. Jossakin uskottiin että lahjojen tuoja on Kristuslapsi itse.

1800-luvulla alettiin puhua arkiesti Joulumiehestä, Joulu-ukosta ja Neuvostoliitossa Pakkasukosta. Kaikki toivat lahjoja kilteille lapsille.

Suomalainen joulupukki

Suomalaiset kansantarinat kertovat, että joulun aikaan kylien nuoret miehet alkoivat kulkea talosta taloon. He olivat pukeutuneet kummallisiin vaatteisiin. Usein heidän joukossaan oli myös joulupukki. Hän oli eläimeksi naamioitunut nuori mies, jolla oli turkki päällä, kasvoilla tuohesta tehty naamari ja sarvet päässä. Lapset pelkäsivät tätä otusta.

Tästä joulupukista tuli vähitellen oikea joulu-ukko, lahjoja jakava joulupukki. Turkki päällä, naamari kasvoilla, joskus sarvet päässä. Kiltti ja samalla pelottava. Aattoilman jännittävin asia on joulupukin odotus. Mitähän pukki minulle tuo? Uskallanko mennä joulupukin syliin tai laulaa hänelle ”Joulupuu on rakennettu”?

Ja kohta kuuluu ovelta koputus: ”onko täällä kilttejä lapsia”?

Kummallista, että isä on juuri sillä hetkellä häipynyt johonkin ulos. Kummallista, että joulupukilla on ihan isän ääni... ■ -LT.

Kinkku — joulupöydän herkku

Lapsuuteni joulukinkku oli suuri, hyvin vaalea, ja sitä peitti monen sentin rasvakerros. Kun aaton aattona leivät oli paistettu, kinkku laitettiin leivinuuniin. Siellä se sai kypyä jälkilämmössä aamuun asti. Aamulla leivinuunista levisi tupaan herkullinen kinkun tuoksu.

Joulukinkku on tullut suomalaisen joulupöytään 1800-luvun puolivälissä. Aluksi joulukinkku oli vain varakkaiden jouluherkku. 1900-luvulla kinkku yleistyi myös

työläisperheiden joulupöydissä.

Tällä hetkellä joulukinkku on saanut kilpailijakseen joulukalkkunan ja muita liharuokia. Silti joulukinkku kuuluu lähes jokaiseen joulupöytään. Arvion mukaan tänä jouluna myydään noin 700 000 kinkkua.

Kinkkuja on monenlaisia

Joulukinkkuja on kaupoissa monenlaisia. Kinkun voi ostaa joko täysin tarjoiluvalmiina tai paistovalmiina, jolloin se on kevyesti suolattu. Hyvin vaativa herkkusuu voi tilata kinkun täysin raakana, jolloin hän suolaa sen itse. Kinkun suolaaminen vaatii taitoa ja kärsivällisyyttä, mutta tulos on vaivan arvoinen.

Hotelli Kimmelin joulupöytä.

Tällä hetkellä suosituimpia ovat juhlakinkut. Juhlakinkusta on poistettu ylimääräiset luut ja rasvat. Ne ovat myös suolattuja. Perinteinen potkakinkku on jäämässä pois.

Possut eivät saa lihoa liikaa

Nykyisin joulukinkut ovat pienikokoisia ja vähärasvaisia. Kinkuisa ei saa enää olla monen sentin rasvakerrosta, niinkuin entisaikaan. Nykyisin "joulupossut" ruokitaan viljalla, pääasiassa ohralla. Näin sianliha ei tule liian rasvaiseksi. Kinkut ovat myös pienempiä kuin aikaisemmin. Kysytiin "perhekinkku" painaa noin 6-8 kiloa. Kaikki kaupoissa olevat kinkut ovat kotimaisia.

Kinkun paistaminen

Liota kinkkua kylmässä vedessä muutama tunti. Nosta kinkku ritilälle valumaan hetkeksi. Pistä lihamittari kinkun paksuimpaan kohtaan ja laita se mittareineen paistopussiin. Leikkaa pussin yläkulmaan pieni reikä, että höyry pääsee pois. Kuumenna uuni noin 200 asteeseen, ja laita kinkku uuniin ritilän päälle.

Paista kinkkua 200 asteessa noin 20 minuuttia ja vähennä sitten lämpötila 120 asteeseen. Paistoaika määräytyy kinkun koon mukaan. Noin 8-kiloinen kinkku kypsyy 120 asteessa noin kahdeksassa tunnissa. ■ -RK

Jouluristikko

Laatinut: Jukka Kaukopuro
Oikeat vastaukset sivulla 19.

 Hyvää Joulua!			JOKA-POIKIA		 NENÄVAIVA	TUO TUHOA		
					MATA VER-TAILU-SANA			
			MAKIA					
			 KIRJAIMISTA					
					 MAHAT	VARMOJA		
			 KESÄ-ÖIDEN PAKKA-SIA	 PILKAT				
KULKU-TIE VUORIS-TOSSA								
			 AUTTAA					
VINKUA					 PAKA-RISET POIKA-SILLA			
 HEI-NILLE TEHTY SUOJA				 RULLA HENKI-OLENTO				
					 METRI LITRA			
		 LUO-VUTUS METAL-LI						
				 HALPA-MAISIA				
VASY-NYT EI KO-KONAAN						 LAU-LUSSA ISO NAINEN		
				 KUOR-MAUS				
KUNTA, JÄRVI JA TYTÖ								

H.C. Andersen: Pieni tulitikkutyttö

Uudenvuoden aatto oli kylmä, lunta satoi ja ilta alkoi pimentyä. Kadulla kulki köyhä tyttö avopäin ja paljain jaloin. Esiliinan taskussa hänellä oli kasa tulitikkuja.

Kukaan ei ollut ostanut häneltä yhtään tikkua koko päivänä. Tyttö oli nälkäinen ja viluinen. Hän näytti hyvin peloikkaalta. Lumihuutalet putoilivat hänen vaaleille hiuksilleen. Kadun vierellä talojen ikkunoissa tuikkivat kynttilät, koska oli Uudenvuoden aatto.

Tyttö käpertyi istumaan talojen nurkkaukseen, ja veti jalat alleen hameensa suojaan. Hän ei uskaltanut mennä kotiin, koska ei ollut saanut myydyksi yhtään tulitikkua. Hän pelkäsi, että isä lyö häntä.

Tytön pienet kädet olivat melkein jäässä. — Miltähän tulitikun liekki tuntuisi? — Uskaltaisinkohan ottaa nipusta yhden tikun, hän ajatteli. Hän otti tikun, ja raapaisi sen seinää vasten. ”Rits”, ja tikku leimahti palamaan.

Sen liekki oli lämmin ja kirkas kuin pieni kynttilä. Tytöstä tuntui, kuin hän olisi istunut uunin edessä. Hän ojensi jo jalkansa lämmitelläkseen — silloin liekki sammui. Hänellä oli kädessään vain hiiltynyt tulitikku.

Hän raapaisi uuden tikun. Se paloi ja valaisi seinää. — Seinässä oli ikkuna, josta näki suoraan huoneeseen. Huoneessa oli kauniisti katettu pöytä. Valkoisella liinalla oli hienot posliiniastiat. Luumuilla ja omenoilla täytetty hanhipaisti höyrysi herkullisena. Mutta tulitikku sammui, ja näkyviin jäi vain paksu kylmä seinä.

Tyttö sytytti kolmannen tulitikun. Silloin hän istui kauniin joulukuusen juurella. Se oli vielä kauniimpi, kuin rikkaan kauppiaan joulukuusi, jonka hän oli nähnyt edellisenä jouluna lasioven takaa. Kun tyttö ojensi molemmat kätesä kuusta kohti, tulitikku sammui.

Tyttö raapaisi taas tulitikun seinää vasten. Se toi valoa ympärille. Hän näki valon loisteessa vanhan isoäitinsä kirkkaana, lempeänä ja rakastettavana.

”Isoäiti!”, tyttö huudahti. ”Voi, ota minut mukaasi! Minä tiedän, että kun tulitikku sammuu, sinä olet poissa; niinkuin lämmin uuni, herkullinen hanhipaisti ja kaunis joulukuusi.” — Ja tyttö raapaisi kiireesti kaikki loput tulitikut. Hän tahtoi pitää kiinni isoäidistä.

Isoäiti ei koskaan ollut näyttänyt niin kauniilta. Hän nosti pikkutytön syliinsä ja he kohosivat valon loisteessa korkealle. Siellä ei ollut enää kylmä, ei nälkä eikä pelkoa — he olivat Jumalan luona.

Kun Uudenvuoden aamu valkeni, ihmiset löysivät kuoliaaksi paleltuneen pienen tytön talojen nurkkauksesta. Vieressä oli kasa tulitikkuja, jotka olivat lähes kokonaan palaneet. — Hän on yrittänyt lämmitellä, sanoivat ihmiset. — Mutta kukaan ei tiennyt, mitä kaunista tyttö oli nähnyt ja kokenut siirtyessään Uudenvuoden iloon isoäitinsä mukana. ■

Joulunaurut

- Äiti, tule mukaan. Me leikimme eläintarhaa.
- Mitä minä siellä teen?
- Sinä olet se tati, joka heittää apinoille makeisia.

★ ★ ★

- Tarjoilija, mitä tuo karpänen tekee keitossani?
- Luulenpa, että se harjoittelee selkäuintia.

★ ★ ★

Jouluristikko-ratkaisu

		S		N						
	→	T	O	I	V	O	T	U	S	
		T	A	L	I		L	A	H	O
			K	U	K	K	U	L	A	T
			K		A	U	T	O		A
			R	I	S	T	I		P	
	↓	H		A		N	A	V	A	T
		J	A	P	A	N	I		K	A
S		S	O	L	A		A	V	U	S
		U	L	I	S	T	A		E	S
		L	A	T	O		T	E	L	A
		U	T	A	R	E		M	I	T
		K		A	N	T	O			J
T		U	E	T		K	A	T	A	L
		U	N	I	N	E	N		I	I
O		S	I	N		L	A	S	T	A
		I	N	A	R	I	T		O	T
									S	O